

ਅਪੀਲੀ ਸਿਵਲ

ਡੀਕੇ ਮਹਾਜਨ ਜੇ.

ਐਸ ਅਰਦਾਰਾ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ , - ਅਪੀਲਕਰਤਾ

ਬਨਾਮ

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ, ਅਤੇ ਹੋਰ

1960 ਦੀ ਨਿਯਮਤ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਨੰ. 311

3 ਨਵੰਬਰ 1969

ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਐਕਟ (1894 ਦਾ 1)- ਧਾਰਾ 18, 20(ਬੀ) ਅਤੇ 31(2) ਦੂਜੀ ਵਿਵਸਥਾ—
ਕਲੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਪੇਸ਼ੇ ਦੇ— ਅਜਿਹੇ ਦਾਅਵੇਦਾਰ
ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਾ 18 ਦੇ ਅਧੀਨ ਸੰਦਰਭ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ — ਕੀ ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ ਹੈ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 31(2)- ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਐਕਟ, 1894 ਦੀ ਧਾਰਾ 20(ਬੀ) ਦੇ ਨਾਲ
ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਦੂਜੀ ਵਿਵਸਥਾ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਸੰਕੇਤ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਬਿਨਾਂ ਵਿਰੋਧ ਦੇ ਪੁਰਸਕਾਰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦਾ
ਹੈ, ਇਸ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਉਠਾ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਨਾ ਹੀ ਐਕਟ
ਦੀ ਧਾਰਾ 31 ਵਿੱਚ ਸੀਮਾ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਵਿਵਸਥਾ ਮੌਜੂਦ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਜੋ ਸਿਰਫ ਕਲੈਕਟਰ ਦੇ
ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਸਵਾਲ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਨ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਕੀ ਇੱਕ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ
ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਪਰ ਸੈਕਸ਼ਨ 31(2)-ਦੂਜਾ ਪ੍ਰੋਵੀਜ਼ੋ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਰੋਧ ਦੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੇ
ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸੰਦਰਭ ਲਈ ਇੱਕ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਪੱਟੀ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਉਸ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਅਣਦੇਖੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਹਵਾਲਾ
ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ, ਧਾਰਾ 20 (ਬੀ) ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ
ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨਾ ਕਰੇ ਜੇਕਰ ਉਸਨੇ ਅਵਾਰਡ ਦੇ ਅਧੀਨ ਰਕਮ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਵਿਰੋਧ ਦੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ,
(ਪੈਰਾ 6)

, ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ, ਮਿਤੀ 16 ਜੂਨ, 1960 ਦੇ ਐਕਟ ਨੰਬਰ 1 , 1894 ਦੇ ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੇ
ਨਾਲ, ਦਾਅਵੇਦਾਰਾਂ ਦੇ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਵਾਲਾ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਦੇ ਹੋਏ
ਸ਼੍ਰੀ ਮੁਨੀ ਲਾਲ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤੋਂ ਨਿਯਮਤ ਐਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ 18 .

ਕੇ. ਐਲ. ਐਸ. ਅਚਦੇਵਾ , ਇੱਕ ਵਕੀਲ , ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ।

8. ਐਸ ਵਿੱਲੋ , ਐਮ ਆਰ ਦੇ ਨਾਲ ਐਡਵੋਕੇਟ -ਜਨਰਲ (ਪੰਜਾਬ) । SUKHDEV
KHANNA , ਵਕੀਲ , ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਲਈ।

ਨਿਰਣਾ

ਮਹਾਜਨ , ਜੇ.- ਇਹ ਹੁਕਮ 1960 ਦੀ ਰੈਗੂਲਰ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਨੰ. 311 ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰੇਗਾ।
ਇਹ ਅਪੀਲ ਦਾਇਮਾਨ ਵੱਲੋਂ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ 18 ਦਸੰਬਰ, 1957 ਦੀ ਇੱਕ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ

ਤਹਿਤ ਸਰਹੰਦ ਫੀਡਰ ਨਹਿਰ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ।

(2) **Land Acquisition Collector** ਨੇ ਰੂਪਏ ਦੀ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ। **1,300** ਪ੍ਰਤੀ ਏਕੜ। ਇਹ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ, ਉਸਨੇ ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ **18** ਦੇ ਤਹਿਤ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ। ਧਾਰਾ **31 (2)** - ਦੂਜਾ ਪ੍ਰੋਵੀਸ਼ੋ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਉਸਦਾ ਕੇਸ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ: -

ਬਸ਼ਰਤ ਇਹ ਵੀ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸ ਨੇ ਵਿਰੋਧ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਰਕਮ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਹੋਵੇ, ਧਾਰਾ **18** ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ:

(3) ਦਰਅਸਲ, ਇਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਹਵਾਲਾ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ, ਜਦੋਂ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਸਿੱਖਿਅਤ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ, ਤਾਂ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਅਵਾਰਡ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿਰੋਧ ਵਿੱਚ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੀ ਸੀ; ਅਤੇ, ਪਹਿਲਾਂ, ਕਲੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਮੁਆਵਜ਼ੇ 'ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਨੇ ਰਾਜ ਦੀ ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਸ ਕੋਲ *ਹਰੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਖੋਸਲਾ ਬਨਾਮ ਸਟੇਟ ਆਫ ਪੈਪਸੂ (1)* ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਹਵਾਲਾ ਸੁਣਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

(4) ਵਿਦਵਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਨਰਲ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਛੋਟੀ ਦਲੀਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਯੋਗਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਨੇ ਬਿਨਾਂ ਵਿਰੋਧ ਦੇ ਅਵਾਰਡ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ; ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਉਹ ਅਜਿਹਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਧਾਰਾ **31(2)**-ਦੂਜਾ ਪ੍ਰੋਵੀਸ਼ੋ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ **18** ਅਧੀਨ ਹਵਾਲਾ ਮੰਗਣ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ; ਅਤੇ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਬਿਨਾਂ ਵਿਰੋਧ ਦੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਉਸਨੂੰ ਰਾਹਤ ਨਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ- ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਪੁਰਸਕਾਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਚੰਗੇ ਪੁਰਸਕਾਰ ਵਜੋਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ **20**, ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

(5) ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਅਖੌਤੀ ਸਲਾਹਕਾਰ ਦੀ ਦਲੀਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਧਾਰਾ **18** ਦੇ ਤਹਿਤ ਹਵਾਲਾ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ ਹਵਾਲੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੈ।

(1) ਏਆਈਆਰ **1958** ਪੀ.ਬੀ. **490**.

m

ਸਰਦਾਰਾ ਸਿੰਘ ਆਦਿ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ (ਮਹਾਜਨ, ਜੇ.)

ਇਸ ਤੱਥ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ, ਭਾਵੇਂ ਧਾਰਾ **31(2)**- ਦੂਜੀ ਵਿਵਸਥਾ ਜਾਂ ਧਾਰਾ **20(ਬੀ)** ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਰਾਹ ਵਿੱਚ ਖੜ੍ਹੀਆਂ ਹੋਣ; ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਦਲੀਲ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ, ਉਹ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ: -

(1) *ਸੈਕਟਰੀ, ਆਫ ਸਟੇਟ ਬਨਾਮ ਭਗਵਾਨ ਪ੍ਰਸਾਦ ਅਤੇ ਹੋਰ (2)*।

- (2) ਨਾਨਕ ਚੰਦ ਬਨਾਮ ਪੀਰਾਂ ਦਾਤਾ (3)।
- (3) ਕਾਂਤੀਮਲਤੀ ਰਾਮਾਮੁਆਰਥੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਸਪੈਸ਼ਲ ਡਿਊਟੀ ਕੁਲੈਕਟਰ, ਹਾਰਬਰ ਐਕਵਿਜ਼ੀਸ਼ਨ, ਵਿਜਾਗਾਪਟਮ (4)।
- (4) ਲੀਲਾ ਮਹਟਨ ਬਨਾਮ ਸ਼ਿਓ ਗੋਵਿੰਦ ਸਿੰਘ (5)।
- ਅਤੇ (5) ਹਰੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਖੋਸਲਾ ਬਨਾਮ ਪੈਪਸੂ ਸਟੇਟ (1)।

t (6) ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮੈਂ ਵਿਚਾਰ ਕਰੇ ਕਿ ਸਿੱਖਿਅਤ ਐਡਵੋਕੇਟ-ਜਨਰਲ ਦੀ ਦਲੀਲ ਸਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬਲ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਵਿਦਵਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ-ਜਨਰਲ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ

1 ਕਿ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹਵਾਲਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਉਹ ਮੰਨਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਕੋਲ ਜਾਇਜ਼ ਹਵਾਲਾ ਸੀ। ਪਰ ਇਹ ਹੋਰ ਗੱਲ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਵਿਧਾਨ ਦੁਆਰਾ ਪੁਰਸਕਾਰ ਲੜਨ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ; ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਾਰਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ **31(2)**—ਸੈਕਸ਼ਨ **20(ਬੀ)** ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਗਿਆ ਦੂਜਾ ਪ੍ਰੋਵੀਸ਼ੋ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸੰਕੇਤ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ, ਜੋ ਬਿਨਾਂ ਵਿਰੋਧ ਦੇ ਪੁਰਸਕਾਰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਇਸ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਉਠਾ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਧਾਰਾ **31** ਵਿੱਚ ਸੀਮਾ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਵਿਵਸਥਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਜੋ ਸਿਰਫ ਕਲੈਕਟਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਸਵਾਲ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਨ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਕੀ ਇੱਕ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਪਰ ਇੱਕ ਸੰਦਰਭ ਲਈ ਇੱਕ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਰੁਕਾਵਟ ਹੈ ਜੇਕਰ ਰਕਮ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਵਿਰੋਧ ਦੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਧਾਰਾ **31(2)**-ਦੂਜਾ ਪ੍ਰੋਵੀਸ਼ੋ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਅਤੇ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਭਾਵੇਂ ਇੱਕ ਹਵਾਲਾ ਉਸ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਅਣਦੇਖੀ ਵਿੱਚ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਤੋਂ, ਸੈਕਸ਼ਨ **20 (ਬੀ)** ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਦਾਅਵੇਦਾਰ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨਾ ਕਰੇ ਜੇਕਰ ਉਸਨੇ ਬਿਨਾਂ ਵਿਰੋਧ ਦੇ ਅਵਾਰਡ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ, ਭਾਵ, ਉਸਨੇ ਬਿਨਾਂ ਵਿਰੋਧ ਦੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਰਕਮ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਸਿੱਟੇ ਤੋਂ ਬਚਣ ਦਾ ਕੋਈ ਮੌਕਾ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਬਾਰੇ ਮੈਂ ਜੋ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਲਿਆ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਸੁਰੇਸ਼ ਚੰਦਰ ਰਾਏ ਬਨਾਮ ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕੁਲੈਕਟਰ, ਚਿਨਸਵਰਾਹ (6) ਵਿੱਚ ਕਲਕੱਤਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਨਿਰੀਖਕਾਂ ਤੋਂ ਸਮਰਥਨ ਮਿਲਦਾ ਹੈ।

(7) ਉੱਪਰ ਦਰਜ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਇਹ ਅਪੀਲ ਅਸਫਲ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਖਾਰਜ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ; ਪਰ ਲਾਗਤਾਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

NKS :

- (2) ਏਆਈਆਰ 1929 ਸਾਰੇ. 769
- (3) ਏਆਈਆਰ 1941 ਲਾਹ. 268
- (4) ਏਆਈਆਰ 1927 ਮੈਡ. 114.
- (5) ਏਆਈਆਰ 1956 ਪੈਟ. 108.
- (8) ਏਆਈਆਰ 1964 ਕੈਲ. 283.

ਡਿਸਕਲੇਮਰ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਰਵਨੀਤ ਸਿੰਘ